

Investicija

Pirmadieniais fondai, investavimas, brokeriai

Kaip pasirinkti fondo valdytoją

Fondai Pataria vertinti ilgą laikotarpį

ERNESTAS NAPRYS
Ernestas.Naprys@verslozinios.lt

Praūzusi krizė ir sulauktas atsigavimas – gera proga pasyviems investuotojams palyginti, kaip dirbo jų investicijų valdytojai. O priemonių tam yra daug – fondų rezultatus lyginti su pasirinkta strategija, lyginamaisiais indeksais, konkurentų uždairiu, taikyti išvestinius rodiklius.

„Paprasciausia, ką investuotojas gali padaryti – pasiūlyti analogiškų fondų gražas ir palyginti, kokią poziciją užima jo fondas. Pvz., jei mano pasirinktas Rusijos fondas uždirba gerokai mažiau nei kiti viešai prieinami Rusijos fondai, iš karto kyla klausimų: kodėl, kuo skiriasi jų strategija, nuo kuo tai priklauso?“, – aiškina Marius Čiuželis, finansų patarėjo įmonės „MC wealth management“ (MCWM) vykdomoji partneris, ir pataria fondo gražą lyginti su tuo, į ką lygiuojasi pats fondas – fondo gražas atotrūkis nuo jo pasirinkto lyginamojo indekso (LI) parodo, ar valdytojas dirba gerai.

„Jei valdytojas pats pasako, kokia jo strategija, kad sekta tam tikrą indeksą, tai atitinkamai nutolimas nuo indekso į neigiamą pusę iškart parodo, kad valdytojas kažkurioje vietoje bus apsižiūręs. Jei fondo gražas gerokai didesnis nei indekso, tai jau irgi gali signalizuoti, kad peržengiamos strategijos ribos ir tai kelia abejonių, ar tokie rezultatai bus tvarūs, gali būti, kad kitais laikotarpiais uždirbsime mažiau nei rinką“, – tikina p. Čiuželis.

Donatas Frėjus, banko „Finasta“ nuosavų investicijų valdytojas, tikina, kad fondų veiklos rezultatus vertinti palyginamųjų kriterijų yra labai daug.

„Pirmiausia reikia pasiūlyti, kokia buvo strategija, ar tos strategijos buvo laikomasi – ar investuota ten, kur ir žadėta. Tuomet reikia vertinti ir

pačią gražą, – teigia p. Frėjus. – Lyginant fondo gražą su LI reikėtų rinktis ne tik trumpą laikotarpį, tačiau kuo ilgesnį – ar fondas nuolat LI aplenkia. Vienai sėkmingai metai gali būti dėl kokių nors atsitiktinumų, valdytojo darba geriausiai atskleidžia ilgas laikotarpis, ne trumpesnis nei metų.“

Santykiniai rodikliai
Koks rinkos, o koks valdytojo indėlis į fondo uždirtą gražą, anot „Finastos“ atstovo, parodo santykiniai rodikliai, tokie kaip Sharpe'o koeficientas. Kuo didesnis šis rodiklis, tuo didesnis uždirtam gražą rizikos vietui tuo fondas. Mat koeficientas įvertina fondo prisiimtą riziką ir leidžia palyginti skirtingų fondų rezultatus.

Anot p. Čiuželio, patys fondai skaičiuoja vienų vertės svyravimų rodiklius (standartinis nuokrypis), kurie atspindi fondo riziką. Standartinis nuokrypis parodo, kiek faktinė fondo metinė graža gali skirtis nuo vidutinės (laukiamos) fondo gražos. Kuo didesnė rizika, tuo daugiau gerai metas investuotojai gali uždirbti, palyginti su vidutine graža, tačiau blogais metais atitinkamai graža bus mažesnė.

„Įvairių vertinimų pateikia analitinės interneto svetainės – pasulio fondų reitingus sudaro „Morningstar“, Lietuvos fondų reitingus skaičiuoja „Finasta“ analitiki asociacija“, – teigia p. Čiuželis.

Galiausiai, anot jo, investuotojai gali atkreipti dėmesį į tai, kaip viešai pateikiami fondo rezultatai, kokie valdytojų komentarai – esą dažnai būna, kad viešieji ryšiai fondui svarbesni nei investicijų valdymas.

„Kiti rodikliai, kuriuos verta stebėti, – fondo turto augimas, darbuotojų kaita. Jei valdymo įmonės darbuotojai dažnai keičiasi, vadinasi, fondo valdymas – palaida bala. O jei staiga turtas pradeda augti, kyla pavojus, kad artimiausiu metu padidėjimas nebus suvaldytas ir rezultatai

bus prastesni nei konkurentų“, – tikina MCWM atstovas.

Kaip rinktis

„Rinkantis, kur investuoti, pirmiausia reikia pradėti nuo investavimo tikslų – pasirinkti turto klases, santykius, kuriais jos portfelyje bus išdėliotos pagal prisiimamą rizikos laipsnį. Ir tik žinant, ko nori, reikia ieškoti atitinkamo fondo“, – pataria p. Frėjus.

Siekiant išfiltruoti geriausiai tinkamą fondą iš visos masės, „Finastos“ atstovas pataria pirmiausia vertinti kainą, kurią teks sumokėti kaip mokesčius, o fondo praeities rezultatus vertinti paskiausiai, priešingai nei įprasta tarp neprofesionalių investuotojų.

„Sprendimas, kuriam valdytojui patikėti pinigais, portfelio sudarymo procese jau yra paskutinis, pirmiausia reikia atlikti namų darbus ir išsiaiškinti savo tikslus bei norus“, – tikina ir p. Čiuželis.

Tačiau jis teigia, kad praeities rezultatai irgi yra fondo veiklos vertinimo kriterijus. „Ilgoju laikotarpiu, pasiūlydama, kaip valdytojai dirbo 1998 m. krizės sąlygomis, kokie rezultatai buvo 2000 m. susiformavus burbului, taip pat ir pastarosios krizės metais. Kai rinkos kyla, visiems labai lengva uždirbti, o kai viskas krenta, tada galime pamatyti, ar nuostolį valdytojas pavyko sumažinti“, – sako MCWM atstovas.

„Finastos“ atstovas mano, kad geriausias pasirinkimas investuotojui – tas fondas, kuris pagedaujama gražą gali uždirbti mažiausiai ir zikuodamas.

Specialistas vertina, kad fondo dydis turėtų būti aukšto vidurkiu – abejonių kelia mažai ir jauni fondai, nes jie gali būti nepajėgūs įgyvendinti užsibrėžtos strategijos. Tačiau jie įspėja ir dėl per didelių fondų – jų veiklos rezultatai dėl menkų galimybių rinktis supanašėja su rinkos graža.

VZ info

Kai kurių fondų veiklos rezultatų palyginimas pagal regionus

Valdytojas	Fondas	Turtas mln.	Graža per metus,%	Standartinis nuokrypis (metų),%	Sarpo koeficientas (metų)
BRIC					
Allianz Global Investors	Allianz RCM BRIC Stars (EUR)	445,11	30,98	14,8	1,9
JP Morgan Investment Management	JPMF Latin America Equity Fund (USD)	1.328,03	26,44	22,22	1,46
DWS Investment	DWS Invest BRIC Plus (EUR)	2.630,28	25,6	12,03	1,95
Franklin Templeton Investments	Templeton BRIC Fund (USD)	2.901,07	14,19	23,63	0,75
Nevsky Capital Global Emerging Markets Fund (USD)		3.012,99	13,47	20,2	0,82
Schroder Investment Management	Schroder International Selection Fund - BRIC (USD)	3.932,01	11,72	19,58	0,8
HSBC Investment Funds	HSBC Global Investment Funds - Bric Markets Equity (USD)	659,33	10,72	18,53	0,84
Vakarų Europa					
Franklin Templeton Investments	Franklin European Growth Fund (EUR)	288,37	24,05	9,39	2,67
Credit Agricole Asset Management	CAAM Funds Europe Smaller Companies (EUR)	16,51	17,73	12,72	1,6
Fidelity Funds	Fidelity Funds - European Growth Fund (EUR)	7.980,04	14,03	15,46	1,07
Capital Group International Funds	CF European Growth and Income Fund (EUR)	106,36	12,77	12,91	1,12
AllianceBernstein	European Value Portfolio (EUR)	126,3	7,23	17,03	0,61
Credit Agricole Asset Management	CAAM Funds Euro Quant (EUR)	54,38	2,9	17,05	0,37
Skandinavija					
SEB	SEB Fund 2 - SEB Nordic Focus (EUR)	18,7	26,7	17,4	1,59
Danske Invest Management	Co SA Luxembourg Danske Invest - Nordic (EUR)	17	23,16	15,46	1,71
SEB	SEB Nordic Small Cap Fund (EUR)	266	22,59	18,57	1,57
SEB	SEB Fund 1 - SEB Nordic Fund (EUR/USD)	85,12	21,57	14,43	1,6
Fidelity Investments	Fidelity Nordic Fund (SEK)	2.262,84	17,61	14,79	1,27
Rusija					
Sampo Fund Management	Danske Invest Russia Fund (EUR)	186,15	67,05	23,9	2,38
Sampo Fund Management	Danske Invest Russia Small Cap Fund G (EUR)	21,47	61,17	24,04	2,17
East Capital Asset Management	East Capital Russian Fund (SEK)	13,524	57,16	26,02	1,92
SEB Asset Management	SEB Fund 2 - SEB Russia Fund (EUR)	398,82	53,79	26,67	1,84
Swedbank Investment Funds Estonia	Swedbank Russian Equity Fund - E (EUR)	956,46	52,05	19,18	2,39
JPMorgan Asset Management	JPMorgan Russia Fund (USD)	2.343,65	39,28	23,04	1,75
Baring Asset Management	Baring Russia Fund (USD)	145,39	37,17	25,01	1,55
Parex Asset Management	Parex Russian Equity Fund (USD)	12,12	32,68	22,7	1,55
Vidurio ir Rytų Europa					
Parex Asset Management	Parex Ukrainian Equity Fund (EUR)	1,19	83,23	29,96	2,18
SEB Fund Management	SEB Eastern Europe Small Cap Fund (EUR)	240,33	47,79	26,78	1,73
East Capital Asset Management	East Capital Eastern Europe (SEK)	5,784	38,32	22,92	1,61
Credit Agricole Asset Management	CAAM Funds - Emerging Europe (EUR)	32,24	37,32	21	1,67
Franklin Templeton Investments	Templeton Eastern Europe Fund (EUR)	752,95	26,47	21,37	1,5
Sampo Fund Management	Danske Invest Poland Fund G (EUR)	18,47	23,5	23,05	1,22
SEB Fund Management	SEB Sicav 2 - SEB Eastern Europe ex Russia Fund (EUR)	142,52	23,74	22,3	1,27
Nevsky Capital	Eastern European Fund (USD)	375	24,08	27,41	1,19
Sampo Fund Management	Danske Invest Eastern Europe Fund (EUR)	47,12	14,67	20,46	0,92
Parex Asset Management	Parex Eastern European Balanced Fund (EUR)	13,77	20,42	8,3	2,51
Sampo Fund Management	Danske Invest Arvo Eastern Europe Value Fund (EUR)	9,26	12,53	22,16	0,87
Kinija					
Sampo Fund Management	Danske Invest China Fund (EUR)	165,03	23,29	17,87	0,88
UBS Equity Fund Management	UBS (Lux) Equity Fund - Greater China (USD)	1.313,26	12,8	19,39	0,56
Danske Invest Management	Danske Invest - Greater China (USD)	49,92	12,19	19,48	0,58
Fidelity Fund Management	Fidelity Funds - China Focus Fund (USD)	4.606,19	10,5	17,1	0,51
Franklin Advisers	Templeton China Fund (USD)	1.011,24	8,9	16,31	0,61
Schroder Investment Management	Schroder International Selection Fund - China Opp. (USD)	1.040,84	8,8	17,91	0,5
Credit Agricole Asset Management	CAAM Funds Greater China (USD)	645,36	5,42	17,95	0,15
Allianz Global Investors	Allianz RCM China Fund (EUR)	317,1	5	15,62	0,42
JPMorgan Asset Management	Europe JPMorgan China Fund (USD)	3.670,72	3,44	19,75	0,19

PASTABA: FONDŲ GRAŽOS SUSKAIČIUOTOS RUSIŠKŲIO 17 D.

ŠALTINIS: BLOOMBERG, FMI, "ORION SECURITIES"

Uždaroji akcinė įmonė „Aviva Lietuva“
Lietuvos g. 25, LT-09320 Vilnius
Tel. (8-5) 269 06 20
El. paštas info@aviva.lt, www.aviva.lt

Fondas	Valiuta	Fondo dydis mln.	Pardavimo/ piltinimo kainai savaitę	Pelningumas % per 12 mėn.	naš metui pradžios	
Pensijų fondai						
Europosija (komercinavimas)	LT	96,72	1.3274	+0,42	+6,17	+9,22
Europosija pilnas (akcijos + 30%)	LT	315,49	1.3682	+0,58	+4,53	+8,46
Europosija elektra (akcijos + 65%)	LT	57,82	1.0467	+0,71	+1,26	+8,69
Investavimo kryptys						
Vietinis strateginis fondas	LT	23,28	1.5503	+0,31	+6,03	+11,94
Eurofondas	LT	71,53	1.1718	+0,51	+2,50	+6,36
Tarptautinis fondas	LT	35,74	0.8759	+1,01	+3,89	+8,30
Pasaulio akcijų fondas	LT	26,89	0.7700	+1,33	+4,76	+10,71
„Aviva Lietuva“ investavimo kryptys						
Pensijų rinkas fondas	LT	0,09	1.0177	+0,09	-0,47	-0,30
Europos trumpalaikis obligacijų fondas	LT	1,98	1.0664	+0,49	+0,75	+0,87
Europos ilgalaikis obligacijų fondas	LT	0,20	1.2109	+1,79	+4,30	+8,05
Europos imenų obligacijų fondas	LT	0,17	1.1021	+1,05	+6,51	+10,38
Našajū rinkų obligacijų fondas	LT	0,70	1.4424	+3,93	+26,48	+33,70
Europos akcijų fondas	LT	0,98	0.6019	+0,70	+3,55	+8,67
Socialiai atsakingų imenų akcijų fondas	LT	0,97	0.7644	+1,64	+1,00	+14,81
Amerikos akcijų fondas	LT	0,62	0.8830	+0,54	+4,97	+10,06
Dideliosios Britanijos akcijų fondas	LT	0,86	0.7998	+0,45	+12,73	+23,64
Japono akcijų fondas	LT	1,25	0.8813	+1,69	+8,46	+9,15
Arijų akcijų fondas	LT	3,66	0.8269	+1,05	+10,06	+15,61
Našajū rinkų akcijų fondas	LT	0,98	0.7862	+3,68	+8,56	+29,56
Europos aukščiausio turto fondas	LT	0,06	0.7358	+1,32	+1,23	+9,72
Našajū rinkų augančių imenų akcijų fondas	LT	1,12	0.9757	+1,44	+21,89	+25,57
„Saugūs investicijas“ investavimo kryptis						
Mašajū horizontai 2008	LT	3,66	1.0799	+0,68	+1,48	+4,02

Finasta Asset Management
Maironio g. 11, LT-01124 Vilnius
Tel. 8833
El. paštas info@finasta.com, www.finasta.lt

Fondas	Valiuta	Fondo dydis mln.	Pardavimo/ piltinimo kainai savaitę	Pelningumas % per 12 mėn.	naš metui pradžios	
II pakopos pensijų fondai						
„Finasta“ atlyginimas investavimas	LT	26,82	1.6524	-0,01	+11,36	+21,27
„Finasta“ augantis pajamgavimas	LT	6,94	1.7497	+0,03	+10,30	+20,02
„Finasta“ komercinavimas investavimas	LT	8,43	1.3493	+0,42	+6,04	+10,60
„Finasta“ monoklasas	LT	9,36	1.3876	+0,34	+4,54	+10,05
„Finasta“ racionalios rinkos	LT	43,52	1.3642	-1,09	+11,38	+16,36
„Finasta“ subalansuotas	LT	28,86	0.8005	+0,39	+7,00	+14,99
III pakopos pensijų fondai						
„Finasta“ akcijų pensijų pilnas	LT	5,38	0.5983	-0,72	+10,99	+26,05
„Finasta“ obligacijų pensijų pilnas	LT	1,96	1.3253	+0,30	+8,04	+13,72
Investicinis fondas						
„Finasta Infinity“ investavimas į perleidžiamuosius vertybines papirus investicinis fondas	LT	12,42	43.7125	-0,42	+19,67	+40,52
„Finasta Vitality“ investavimas į perleidžiamuosius vertybines papirus investicinis fondas	LT	4,78	49.9782	-0,39	+8,57	+40,63
„Finasta“ aktyvus subalansuotas investicinis fondas	LT	4,95	86.3076	-1,04	+13,32	+29,06
„Finasta“ Centrinės ir Rytų Europos investavimas į perleidžiamuosius vertybines papirus investicinis fondas	LT	17,04	106.9650	0,50	+25,90	+40,31
„Finasta“ obligacijų subalansuotas investicinis fondas	LT	11,19	126.7587	+0,58	+11,28	+17,36
„Finasta“ Rusijos subalansuotas investicinis fondas	LT	11,30	44.4245	-1,68	+44,87	+36,96
„Finasta“ pasaulio akcijų subalansuotas investicinis fondas	LT	2,86	83.8536	-2,17	+17,38	+14,24

Danske Bankas
Tel. 1634. Elektroninis užsiregistravimas: +370 652 71636. Faksas: 09-51 215 59 03
El. paštas bankas@danskebankas.lt, www.danskebankas.lt

Saltinis: G. 2, LT-08500 Vilnius
Danske Bankas
Tel. 1634. Elektroninis užsiregistravimas: +370 652 71636. Faksas: 09-51 215 59 03
El. paštas bankas@danskebankas.lt, www.danskebankas.lt

Fondas	Valiuta	Fondo dydis mln.	Pardavimo/ piltinimo kainai savaitę	Pelningumas % per 12 mėn.	naš metui pradžios	
Investiciniai fondai						
Sampo 2020	EUR	360,42	1,124	2,28	8,07	22,84
Sampo 2030	EUR	254,47	1,060	2,55	8,95	23,96
Sampo 2040	EUR	61,10	1,382	2,52	9,12	24,38
Sampo Compass 25	EUR	204,91	1,363	0,87	5,76	12,13
Sampo Compass 50	EUR	765,28	1,312	1,41	6,84	16,22
Sampo Compass 75	EUR	258,15	1,222	1,91	7,94	20,84
Sampo Compass Equity	EUR	514,26	0,763	2,83	6,11	24,69
Sampo Compass Liquidity	EUR	653,17	1,498	0,23	4,35	12,30
Danske Invest Baltic Equity	EUR	60,73	0,224	1,49	25,50	34,02
Danske Invest Russia	EUR	693,39	2,475	1,91	23,58	79,59
Danske Invest Poland	EUR	57,03	1,257	2,79	10,37	32,14
Danske Invest Latin America	EUR	502,67	3,355	2,84	8,71	35,50
Danske Invest Europe Focus	EUR	1564,63	10,640	0,88	5,85	26,88
Danske Invest Europe Small Cap	EUR	285,60	28,22	1,35	14,75	32,85
Danske Invest Global Emerging Markets	USD	1562,01	63,78	2,41	8,47	31,02
Danske Invest Global Emerging Markets Small Cap	USD	390,61	26,82	4,81	24,96	55,76
Danske Invest Trans-Balkan	EUR	51,56	5,883	2,72	4,05	13,05
Danske Invest Greater China	EUR	113,73	30,007	1,49	4,68	17,97
Danske Invest India	USD	160,00	45,56	4,18	15,93	42,47
Danske Invest New Europe	EEK	15,26	28,17	1,52	13,39	22,46
UAB Danske Capital investicijų valdymas						
Komercinavimas valdymo Danske pensija	LT	4				